סָעִיף ג׳: **י** (כא) [ע]**נוֹטֵל** אָדָם יָדָיו שַׁחֲרִית, וְצָרִיךְ לְזָהֵר שֶׁלֹּא יִטֹּל יָדָיו אֶלָּא עַד סוֹף קְשָׁרֵי אֶצְבְּעוֹתָיו: **יא** [פ]וּלְאַחַר שֶׁנִּגֵּב יָדָיו וַעֲדַיִן לַחוֹת קְצָת, (כב) מַעֲבִירָם עַל עֵינָיו. [צ]וְאִם הָיָה לִפְלוּחַ עַל גַּבֵּי עֵינָיו וְדָרְכוֹ לְרָחֲצָם בַּמַּיִם, רוֹחֵץ וּמַעֲבִירוֹ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ, דַּהֲוָה לֵהּ כְּטִיט וּכְצוֹאָה שֶׁרוֹחֲץ כְּדַרְכּוֹ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ: **יב** [*] [ק]הַהוֹלֵךְ לְהַקְבִּיל (כג) פְּנֵי רַבּוֹ אוֹ אָבִיו אוֹ מִי שֶׁגָּדוֹל מִמֶּנּוּ, אוֹ לְצָרְכֵי מִצְוָה, עוֹבֵר בַּמַּיִם עַד צַוָּארוֹ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. (כד) [ר]וְכֵן בַּחֲזָרָה מֵהֶתֶר: **יג** [ש]הַהוֹלֵךְ (כה) לִשְׁמֹר פֵּרוֹתָיו, עוֹבֵר בַּמַּיִם עַד צַוָּארוֹ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. אֲבָל בַּחֲזָרָה אָסוּר: **יד** [ת]הַבָּא מִן הַדֶּרֶךְ וְרַגְלָיו (כו) כֹּהוֹת, מֻתָּר לִרְחֹץ בַּמַּיִם. הַגָּה: וּמֻתָּר לִשְׁרוֹת מַפָּה בַּמַּיִם בְּעֶרֶב תִּשְׁעָה בְּאָב וּמוֹצִיאָהּ מִן הַמַּיִם (כז) וְהִיא (י) מִתְנַגֶּבֶת וּמְקַנַּחַ בָּהּ פָּנָיו יָדָיו וְרַגְלָיו, אֲפִלּוּ אֵינוֹ עוֹשֶׂה רַק לְתַעֲנוּג שָׁרִי, כֵּיוָן שֶׁהִיא נְגוּבָה (טור): **טו** (כח) * [א]**סִיכָה** (כט) **אֵינָהּ אֲסוּרָה אֶלָּא שֶׁל תַּעֲנוּג, אֲבָל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲטָטִין בְּרֹאשׁוֹ, סָךְ כְּדַרְכּוֹ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ:** **טז** [ב]**נְעִילַת הַסַּנְדָּל, דַּוְקָא** שֶׁל עוֹר, (ל) **אֲבָל** שֶׁל בֶּגֶד אוֹ שֶׁל עֵץ אוֹ שֶׁל שַׁעַם (פְּרוּשׁ, קְלִפֵּי עֵץ) **וְגֻמִּי, מֻתָּר.** (לא) [ג]**וְשֶׁל** עֵץ מְחֻפֶּה עוֹר, (לא) [יא] **אָסוּר:** **יז** [ד]**אֲבָל** וּמְנֻעָל שֶׁמְּהַלְּכִים (יב) (לב) **בַּדֶּרֶךְ** יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שפ״ב. ד יְרוּשַׁלְמִי בְּפֶרֶק קַמָּא דְּתַעֲנִית (ה״ו) וּכְתָבוּהוּ הָרִי״ף (ד:) וְהָרא״ש (פ״א סִי׳ יט).

ע רַבֵּנוּ יְרֻחָם (נ״ז ח״ב) בְּשֵׁם הַסְּכָמַת הַפּוֹסְקִים. פ טור בְּשֵׁם הִירוּשַׁלְמִי (פ״א ה״ו) כְּפִי גִּרְסָתוֹ וּפֵרוּשׁוֹ. צ שֵׁם בְּשֵׁם הָרִי״ץ גִּיאוּת וְכֵן כָּתַב הָרַמְבַּ״ן בְּתוֹרַת הָאָדָם (עניַן אבילות ישנה אות קז). ק בְּרַיְתָא יוֹמָא ע״ז (ע״ב). ר מַהָא דְּרַב יוֹסֵף שָׁם. ש מַהָא דְּרַבָּא שָׁם. ת טור בְּשֵׁם הִירוּשַׁלְמִי שָׁם. א בְּרַיְתָא יוֹמָא שָׁם. ב מִמַּשְׁמָעוּת הַגְּמָרָא שָׁם ע״ח (ע״ב) וְכֵן פָּסְקוּ הָרִי״ף (יומא ב.) וְרא״ש (שם פ״ח סִי׳ ז) וְרַמְבַּ״ם (הל׳ בְּהִלְכוֹת יוֹם כִּפּוּר שביתת עשור פ״ג ה״ז). ג טור

בַּאֵר הֵיטֵב

יד (י) **מִתְנַגֶּבֶת.** עַד שֶׁאֵין בָּהּ טִפָּה עַל מְנָת לְהִטָּפֵחַ. בֵּ״ח (ס״ד) מִגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק טו): **טז** (יא) **אָסוּר.** כָּתַב הַטּ״ז (סק״ז), כָּל שֶׁכֵּן שֶׁיֵּשׁ לֶאֱסֹר אוֹתָן שֶׁיֵּשׁ לָהֶם כָּתֵי שׁוֹקִים שֶׁל עוֹר דְּהֵינוּ גַּם מַה שֶּׁעַל הָרַגְלַיִם שֶׁל עוֹר, וְגַם אוֹתָן שֶׁהֵן שֶׁל בֶּגֶד רַק שֶׁהַשּׁוּלַיִם שֶׁל עוֹר אָסוּר, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּבֵ״ח (ס״ה) מִחְמִיר לֵילֵךְ יָחֵף לְגַמְרֵי. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז). וְאַף עַל פִּי שֶׁאָסוּר בְּתִשְׁעָה בְּאָב בִּנְעִילַת הַסַּנְדָּל, מִכָּל מָקוֹם מִבָּרְכִין שֶׁעָשָׂה לִי כָּל צָרְכִּי, וְהָאֲרֶ״י ז״ל (פע״ח שער הברכות פ״ז) פָּסַק שֶׁלֹּא לְבָרֵךְ: **יז** (יב) **בַּדֶּרֶךְ.** הַשַּׁעַם, דְּטֹרַח גָּדוֹל הוּא לֵילֵךְ דֶּרֶךְ רְחוֹק יָחֵף, אֲבָל כְּשֶׁהוֹלֵךְ לְשָׁדֶה סְמוּךְ לָעִיר אָסוּר לְנַעֵל, וְהוּא הַדִּין לְבֵית הַקְּבָרוֹת, אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ טִיט וְרֶפֶשׁ אוֹ בֵּין הָאֲיָנִים יְהוּדִים, וְנִרְאֶה לִי דִּכְשֶׁיּוֹשֵׁב עַל הָעֲגָלָה אוֹ רוֹכֵב צָרִיךְ לְחַלֵּץ אֲפִלּוּ בְּדֶרֶךְ רָחוֹק. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יז). וְכָתַב עֲטֶרֶת זְקֵנִים (ס״א), דְּבְכָל מָקוֹם שֶׁצָּ

(לג) מֻתָּרִים בִּנְעִילַת הַסַּנְדָּל וּכְשֶׁיַּגִּיעוּ לָעִיר יַחֲלֹצוּ, וְכֵן בְּתִשְׁעָה בְּאָב. הַגָּה: וְכֵן בְּמָקוֹם שֶׁדָּרִים בֵּין הָאֵינָם יְהוּדִים, (לד) לֹא יַחֲלֹץ (לה) כִּי אִם בִּרְחוֹב (יג) הַיְּהוּדִים, (לו) וְכֵן נָהֲגוּ (טור והגהות מיימוני (פ״ה ה״י אות ר) והגהות מרדכי ריש פרק קמא (דמו״ק סי׳ תתקלד)): יח [ה]יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁלֹּא יִישַׁן בְּלֵיל תִּשְׁעָה בְּאָב עִם אִשְׁתּוֹ בַּמִּטָּה, (לז) וְנָכוֹן הַדָּבָר (יד) מִשּׁוּם לֵךְ לֵךְ (לח) אָמְרִינַן לִנְזִירָא: יט [ו]אִם חָל תִּשְׁעָה בְּאָב בְּשַׁבָּת, (לט) מֻתָּר בְּכֻלָּן אֲפִלּוּ בְּתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה. הַגָּה: וְיֵשׁ אוֹסְרִים תַּשְׁמִישׁ הַמִּטָּה, (טו) [טו] (מ) וְכֵן נוֹהֲגִין (טור בשם רבי יצחק ואגור (סי׳ תתלח) ומנהגים): כ (מא) [ז]אֵין שְׁאֵלַת (טז) [טז] שָׁלוֹם (מב) לַחֲבֵרוֹ בְּתִשְׁעָה בְּאָב, וְהֶדְיוֹטוֹת שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים וְנוֹתְנִים שָׁלוֹם, מְשִׁיבִים לָהֶם בְּשָׂפָה רָפָה וּבְכֹבֶד רֹאשׁ: כא [ח]יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁלֹּא יֵלֵךְ וִיטַיֵּל בַּשּׁוּק, כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹא לִידֵי שְׂחוֹק וְקַלּוּת וְהִתּוּל: כב [*] [ט]מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּתִשְׁעָה בְּאָב, עוֹשִׂין, * בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת, (יז) (מג) אֵין עוֹשִׂין. וּבְכָל מָקוֹם תַּלְמִידֵי חֲכָמִים בְּטֵלִים, וְכָל הָרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת עַצְמוֹ תַּלְמִיד חָכָם לְעִנְיָן זֶה (מד) עוֹשֶׂה. (מה) וַאֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת, (מו) [י]מֻתָּר * עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי, אֲפִלּוּ בְּבֵיתוֹ. וּפְרַקְמַטְיָא לְהַרְוִיחַ וּלְהִשְׂתַּכֵּר [כ]בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ

ה הַגָּהוֹת מָרְדְּכַי דְּמוֹעֵד קָטָן (סי׳ תתקלד). ו טוּר בְּשֵׁם אָבִיו הָרֹא״ש (פ״ד סי׳ ב) מִלְּשׁוֹן הַתּוֹסָפְתָּא (פ״ג הי״ג) וְשֶׁכֵּן כָּתַב רַמְבַּ״ן (תורת האדם ענין אבלות ישנה אות קב). ז תּוֹסָפוֹת (שם הי״ב) וִירוּשַׁלְמִי (פ״א ה״ח) וְכֵן פָּסְקוּ הַפּוֹסְקִים. ח כֹּל בּוֹ (סי׳ סב). ט מִשְׁנָה פְּסָחִים נ״ד (ע״ב) וּכְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. תּוֹסָפוֹת (ברכות יז: ד״ה רב). י רוֹקֵחַ (סי׳ שי). כ רַשְׁבָּ״א בִּתְשׁוּבָה (ח״א סי׳ תקכא).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

וְהַמַּחְמִיר תָּבֹא עָלָיו בְּרָכָה. וְעַיֵּן שָׁם שֶׁצְּרִיכִין לִזָּהֵר שֶׁלֹּא לֵילֵךְ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים וּבְתִשְׁעָה בְּאָב בְּאוֹתָן אַנְפּוּלְיָא שֶׁלְּמַטָּה מְחֻפֶּה בְּעוֹר דְּהָוֵי בִּכְלַל מִנְעָל לְכֻלֵּי עָלְמָא, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן כָּתַב בְּלֶקֶט הַקֶּמַח (הלכות ת״ב ושאר תעניות) בְּשֵׁם מִשְׁפְּטֵי שְׁמוּאֵל (דַּף ל״ד) (סי׳ יב המובא לאחר סי׳ מה) עַיֵּן שָׁם וְעַיֵּן בִּכְנֶסֶת יְחֶזְקֵאל סִימָן י״א וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן קכ״ח (ס״ה): יט [טו] וְכֵן נוֹהֲגִין. עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן מַחֲזִיק בְּרָכָה (סק״ז) שֶׁהֵבִיאוּ דִּבְרֵי הָאֵלִיָּה רַבָּה שֶׁחוֹלֵק עַל שְׁלָ״ה וְכָתַב שֶׁזְּקֵנוֹ וְאָבִיו הַגְּאוֹנִים אָסְרוּ, אַךְ בְּזֶרַע אֱמֶת (סי׳ פב) הֶחֱזִיק בְּהוֹרָאַת שְׁלָ״ה וּדְעִמֵּהּ, עַיֵּן שָׁם: כ [טז] שָׁלוֹם. עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן פְּרִי מְגָדִים (א״א ס״ק כא) דְּגַם לֵאמֹר צַפְרָא דְּמָרִי טָב אָסוּר בְּתִשְׁעָה בְּאָב וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שפ״ה: כב [בשו״ע] מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ כו׳. וּבִנְיַן דְּאָוְשָׁא מִלְּתָא אָסוּר, אֲפִלּוּ הַבַּנָּאִים עוֹבְדֵי

בַּאֵר הֵיטֵב

(יג) הַיְּהוּדִים. וְנִרְאֶה לִי דְּאִם הַרְבֵּה אֵינָם יְהוּדִים עוֹבְרִים שָׁם מֻתָּר. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יח): יח (יד) מִשּׁוּם. וְעַיֵּן סִימָן תרט״ו (ס״א) דְּאָסוּר לִגַּע בְּאִשְׁתּוֹ כְּאִלּוּ הִיא נִדָּה וְאֶפְשָׁר דְּהוּא הַדִּין בְּתִשְׁעָה בְּאָב. דַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות ז). וְנִרְאֶה לִי דְּבַיּוֹם יֵשׁ לְהָקֵל. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יט): יט (טו) וְכֵן נוֹהֲגִין. וּמַכְרִיז הַשַּׁמָּשׁ דְּבָרִים שֶׁבְּצִנְעָה נוֹהֵג. דַּרְכֵי מֹשֶׁה (שם) וּמִנְהָגִים. וּפָסַק בִּשְׁלָ״ה (שער האותיות עמק ברכה אות ס) דְּאִם נִזְדַּמְּנָה לֵיל טְבִילָתָהּ בְּלֵיל שַׁבָּת זוֹ טוֹבֶלֶת וּמְשַׁמֶּשֶׁת, דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ עַל סְבָרָא הָרִאשׁוֹנָה, וְכֵן דַּעַת כָּל הַגְּדוֹלִים. וְכֵן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״כ) דְּלֹא כְּאֵלִיָּה זוּטָא (סק״י): כ (טז) שָׁלוֹם. כָּתוּב בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שפ״ה (ס״א), יֵשׁ אוֹמְרִים דְּזֶה מַה שֶּׁאָנוּ נוֹתְנִים שָׁלוֹם לֹא מִקְּרֵי שְׁאֵלַת שָׁלוֹם שֶׁבִּימֵיהֶם, עַיֵּן שָׁם, וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כא) חוֹלֵק וְכָתַב דְּאֵין לְהָקֵל, וְנִרְאֶה לִי דְּאָסוּר גַּם כֵּן לִשְׁלֹחַ דּוֹרוֹן לַחֲבֵרוֹ דְּזֶה בִּכְלַל שְׁאֵלַת שָׁלוֹם. מָגֵן אַבְרָהָם (שם): כב (יז) אֵין עוֹשִׂין. כְּדֵי שֶׁלֹּא יַסִּיחוּ דַּעְתָּן מֵהָאֲבֵלוּת, וּמִטַּעַם זֶה גַּם בַּלַּיְלָה אָסוּר בִּמְלָאכָה דְּהָא גַּם בַּלַּיְלָה מְחֻיָּב לְהִתְאַבֵּל. מִיהוּ כָּל מְלָאכָה שֶׁאֵין בָּהּ שִׁהוּי שָׁרִי דְּאֵין מַסִּיחַ דַּעְתּוֹ בְּכָךְ. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כג)

בֵּאוּר הֲלָכָה

ל׳ (ע״א) תָּנוּ רַבָּנָן כָּל מִצְוֹת הַנּוֹהֲגוֹת בְּאָבֵל נוֹהֲגוֹת בְּתִשְׁעָה בְּאָב וְכו׳ וּבְסִיכָה וּנְעִילַת הַסַּנְדָּל וְכו׳, וְכֵיוָן דִּבְאָבֵל אִיתָא שָׁם בְּדַף י״ג עַמּוּד ב׳ דִּלְהַעֲבִיר אֶת הַזֻּהֲמָא מֻתָּר מִמֵּילָא הוּא הַדִּין בְּתִשְׁעָה בְּאָב:

כב * בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת וכו׳. וּכְהַיּוֹם מִנְהַג כָּל יִשְׂרָאֵל בְּכָל מָקוֹם שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת [מַטֵּה יְהוּדָא (ס״ק טז)**], וְכַוָּנָתוֹ הוּא רַק עַד חֲצוֹת** כְּדִלְקַמֵּהּ בְּהַגָּ״ה:

*** עַל יְדֵי עַכּוּ״ם אֲפִלּוּ בְּבֵיתוֹ. עַיֵּן בַּסֵּפֶר הַנַּ״ל** (ס״ק יז) **דְּדַוְקָא אִם נוֹתֵן לוֹ קֹדֶם תִּשְׁעָה בְּאָב. וּלְדַעְתִּי צָרִיךְ עִיּוּן** כֵּיוָן דְּלֵיכָא הֶסַּח הַדַּעַת עַל יְדֵי זֶה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַגְּרָ״א. **וּלְעִנְיַן כְּתִיבָה, בְּאֵלִיָּה רַבָּה** (ס״ק כו) **בְּשֵׁם שְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה** (הגה״ט סק״ג) **לְהָקֵל, וְהַמַּטֵּה יְהוּדָא** (שם) **דַּעְתּוֹ דִּלְעִנְיַן כְּתִיבָה הוּא כְּמוֹ בְּחֹל הַמּוֹעֵד, עַיֵּן שָׁם:**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

כְּשֶׁיּוֹשֵׁב עַל הָעֲגָלָה אוֹ רוֹכֵב צָרִיךְ לַחֲלֹץ אַף בְּדֶרֶךְ רָחוֹק: (לג) מֻתָּרִים בִּנְעִילַת הַסַּנְדָּל. וְטוֹב (מא) שֶׁאָז יִתֵּן עָפָר בַּמִּנְעָלִים: (לד) לֹא יַחֲלֹץ וְכו׳. מִשּׁוּם הָעַכּוּ״ם שֶׁמַּלְעִיגִים עָלֵינוּ: (לה) כִּי אִם בִּרְחוֹב הַיְּהוּדִים. כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יח) נִרְאֶה לִי דְּאִם הַרְבֵּה עַכּוּ״ם עוֹבְרִים שָׁם מֻתָּר, וְאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק טו) צִדֵּד לְהַחְמִיר לְעִנְיַן רְחוֹב הַיְּהוּדִים אַף בְּאֹפֶן זֶה, (מג) דְּהָבוּ דְּלֹא לְהוֹסִיף עַל הַמִּנְהָג. וּבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים הַרְבֵּה מֵהָמוֹן מְקִלִּין בְּאִסּוּר נְעִילַת הַסַּנְדָּל כָּל הַיּוֹם אַף כְּשֶׁיּוֹשְׁבִין בְּבֵיתָם, (מג) וְעָוֹן גָּדוֹל הוּא, דְּאַף כְּשֶׁנָּקֵל בָּזֶה בְּעֵת שֶׁהוֹלֵךְ בִּרְחוֹב שֶׁמָּצוּי שָׁם עַכּוּ״ם, מִכָּל מָקוֹם תֵּכֶף כְּשֶׁבָּא לְבֵיתוֹ מְחֻיָּב לַחֲלֹץ אוֹתָם, וְעַיֵּן לְעֵיל בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן א׳: (לו) וְכֵן נָהֲגוּ. כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם (כלל קלה סי״א), הַהוֹלְכִים בֵּין הָעַכּוּ״ם וְנוֹהֲגִין לִלְבֹּשׁ הַמִּנְעָלִים, אַף שֶׁאֵין לִמְחוֹת בְּיָדָם שֶׁיֵּשׁ גְּדוֹלִים הַמַּתִּירִים, מִכָּל מָקוֹם אֵין לָזֶה טַעַם, דְּמַה בְּכָךְ שֶׁיַּלְעִיגוּ עָלֵינוּ בְּלָאו הָכִי מַלְעִיגִים עָלֵינוּ, וּמִכָּל מָקוֹם אוֹתָן הַיּוֹשְׁבִים בַּחֲנוּת וַדַּאי אֲסוּרִים, דְּאֵיךְ יֵדְעוּ הַנָּכְרִים אִם יֵלְכוּ בְּלֹא מִנְעָלִים: יח (לז) וְנָכוֹן הַדָּבָר. וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תרט״ו (ס״א) דְּאָסוּר לִגַּע בְּאִשְׁתּוֹ כְּאִלּוּ הִיא נִדָּה, וְאֶפְשָׁר דְּהוּא הַדִּין בְּתִשְׁעָה בְּאָב [כֵּן כָּתַב הַדַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות ז)], וּמִכָּל מָקוֹם בַּיּוֹם (מד) יֵשׁ לְהָקֵל [מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יט)]: (לח) אָמְרִינַן לִנְזִירָא. סְחוֹר סְחוֹר לְכַרְמָא לָא תִקְרַב: יט (לט) מֻתָּר בְּכֻלָּן אֲפִלּוּ וְכו׳. דְּהָא אִיתָא בִּבְרַיְתָא (תוספתא פ״ג הי״ב), וּמַעֲלֶה עַל שֻׁלְחָנוֹ וְאֵינוֹ מוֹנֵעַ עַצְמוֹ מִשּׁוּם דָּבָר. וְהַיֵּשׁ אוֹסְרִים סְבִירָא לְהוּ דְּהָוֵי שַׁבָּת זוֹ כְּקוֹבֵר מֵתוֹ בָּרֶגֶל דְּנוֹהֵג בָּרֶגֶל דְּבָרִים שֶׁבְּצִנְעָא, וּלְפִי זֶה אָסוּר גַּם כֵּן לִרְחֹץ יָדָיו בְּחַמִּין, שֶׁגַּם זֶה קָרוּי צִנְעָא: (מ) וְכֵן נוֹהֲגִין. וּמַכְרִיז (מה) הַשַּׁמָּשׁ דְּבָרִים שֶׁבְּצִנְעָא נוֹהֵג. אָכֵן אִם אֵרַע לֵיל טְבִילָתָהּ בְּשַׁבָּת זוֹ, הֵבִיא הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״כ) בְּשֵׁם הַשְּׁלָ״ה (שער האותיות עמק ברכה אות ס) דְּיֵשׁ לִסְמֹךְ בָּזֶה עַל דֵּעָה הָרִאשׁוֹנָה וְטוֹבֶלֶת וּמְשַׁמֶּשֶׁת, וְיֵשׁ מַחְמִירִין גַּם בָּזֶה. וְעַיֵּן בְּחַיֵּי אָדָם (כלל קלו ס״ג) שֶׁכָּתַב דְּכֵיוָן דִּבְלֵיל טְבִילָה הוּא מִצְוַת עוֹנָה, יֵשׁ לִסְמֹךְ בָּזֶה עַל הַמַּתִּירִין, וְהָרַמָּ״א שֶׁכָּתַב דְּנוֹהֲגִין לְאִסּוּר הַיְנוּ בְּמָקוֹם שֶׁאֵין כָּאן מִצְוַת עוֹנָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּלֵיל טְבִילָה (מו) עַיֵּן שָׁם בְּנִשְׁמַת אָדָם, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א דְּמַשְׁמַע מִנֵּהּ גַּם כֵּן דְּהוּא מְצַדֵּד לַהֲלָכָה כְּדַעַת הַמְחַבֵּר, וְאִם כֵּן יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל עַל כָּל פָּנִים בְּלֵיל טְבִילָה: כ (מא) אֵין שְׁאֵלַת שָׁלוֹם וְכו׳. וְהוּא הַדִּין לוֹמַר לוֹ צַפְרָא טָבָא (מז) נַמִּי אָסוּר. וְהוּא הַדִּין לִשְׁלֹחַ דּוֹרוֹן לַחֲבֵרוֹ בְּתִשְׁעָה בְּאָב אָסוּר [אַחֲרוֹנִים]: (מב) לַחֲבֵרוֹ בְּתִשְׁעָה בְּאָב. וּלְעַם הָאָרֶץ טוֹב (מח) שֶׁיּוֹדִיעַ לוֹ שֶׁהַיּוֹם אָסוּר לִתֵּן שָׁלוֹם, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ אֵיבָה עֲבוּר זֶה עָלָיו: כב (מג) אֵין עוֹשִׂין. כְּדֵי שֶׁלֹּא יַסִּיחוּ דַּעְתָּם מֵהָאֲבֵלוּת, וּמִטַּעַם זֶה (מט) גַּם בַּלַּיְלָה אָסוּר בִּמְלָאכָה דְּהָא גַּם בַּלַּיְלָה מְחֻיָּב לְהִתְאַבֵּל. מִיהוּ כָּל מְלָאכָה שֶׁאֵין בָּהּ שִׁהוּי שָׁרִי, דְּאֵין מַסִּיחַ דַּעְתּוֹ בְּכָךְ: (מד) עוֹשֶׂה. וְלֹא מִחֲזֵי כְּיֻהֲרָא, דְּהָרוֹאֶה אוֹמֵר דִּמְנִיעָתוֹ מִמְּלָאכָה הוּא מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִזְדַּמֵּן לוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת: (מה) וַאֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת. כְּגוֹן בִּמְדִינָתֵנוּ: (מו) מֻתָּר עַל יְדֵי עַכּוּ״ם. אָכֵן

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מא) עֲטֶרֶת זְקֵנִים (ס״א): (מג) רְצוֹנוֹ לוֹמַר דִּבְלָאו הָכִי יֵשׁ מְפַקְפְּקִים עַל הַמִּנְהָג שֶׁנָּהֲגוּ לְהָקֵל כְּשֶׁהוֹלְכִים בֵּין הָעַכּוּ״ם, עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה כתב אבי): (מג) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) הֵבִיא בְּשֵׁם רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (תענית ל. ד״ה ת״ר) שֶׁכָּתַב יְהֵא בְּנִדּוּי מִי שֶׁעוֹבֵר אֶחָד מֵהַחֲמִשָּׁה עִנּוּיִים כָּל הַיּוֹם: יח (מד) דְּדַוְקָא בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים שֶׁהַנָּשִׁים מְקֻשָּׁטוֹת לִכְבוֹד הַיּוֹם וְיֵשׁ לָחֹשׁ לְגֵרוּי הַיֵּצֶר הָרַע מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּתִשְׁעָה בְּאָב שֶׁהוֹלְכִים בִּבְגָדִים מְנֻוָּלִים, **וְאִם גַּם בְּתִשְׁעָה בְּאָב הוֹלְכִים מְקֻשָּׁטוֹת יֵשׁ לְהַחְמִיר בּוֹ אַף בַּיּוֹם כְּמוֹ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים** [מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל], וְעַיֵּן בְּסִימָן תרט״ו (סק״א) בְּטַ״ז דְּהוּא מְצַדֵּד לְהָקֵל בְּתִשְׁעָה בְּאָב בִּנְגִיעָה אַף בַּלַּיְלָה, וְאוּלַי לֹא רָאָה הַדַּרְכֵי מֹשֶׁה: יט (מה) כֵּן כָּתַב הַדַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות ז), **וְנִרְאֶה לִי דִּבְמָקוֹם שֶׁלֹּא נָהֲגוּ לְהַכְרִיז אֵין לְהַקְפִּיד עַל זֶה [עַיֵּן בַּהֲלָכָה בְּרוּרָה** (סק״ז) **דִּמְפַקְפֵּק עַל עִקַּר הַכְרָזָה, וּבִפְרָט בִּזְמַנֵּנוּ דִּשְׁכִיחִי לֵיצָנֵי]:** (מו) בִּכְלָל קל״ו, **וְעַיֵּן שָׁם עוֹד שֶׁכָּתַב דְּנִרְאֶה לִי דְּהוּא הַדִּין בְּבָא מִן הַדֶּרֶךְ יֵשׁ לְהָקֵל,** שֶׁהֲרֵי אָמְרוּ בִּגְמָרָא (סנהדרין קג.) וְסָמְכוּ עַל הַפָּסוּק ׳לֹא תְאֻנֶּה׳ (תהלים צא י) וְגוֹ׳ שֶׁלֹּא תָּבֹא מִן הַדֶּרֶךְ וְתִמְצָא אִשְׁתְּךָ סְפֵק נִדָּה, וּפֵרֵשׁ רַשִׁ״י (ד״ה שלא) שֶׁאָז מִתְאַוֶּה לְזִווּג, וְאִם כֵּן בְּוַדַּאי שֶׁגַּם הָאִשָּׁה מִתְאַוָּה וּכְשֶׁתִּתְאַוֶּה אָז הוּא מִצְוַת עוֹנָה וְכו׳ **וְהַכֹּל לְפִי מַה שֶּׁהוּא אָדָם,** עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ: כ (מז) אֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק כא) וְחַיֵּי אָדָם (כלל קלה סי״ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (מח) פְּרִי מְגָדִים (א״א ס״ק כב): כב (מט) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah